

Tiit Sepa

**ANNELILLE
PISARAD**

Ühe tüdruku lugu

Kõik õigused on kaitstud.
Selle raamatu reprodutseerimine
ükskõik mis kujul ja viisil, osaliselt või täielikult,
ilma autori ja kirjastaja loata on õigusvastane ja seadusega karistatav.

Kaane kujundanud Reet Helm
Toimetanud Irma Aren
Korrektor Inna Viires

© 2014 Tiit Sepa
© 2014 Kirjastus ERSEN

E02273614
ISBN 978-9949-25-549-8

Nüüd kõik raamatud meie veebipoest www.ersen.ee ja
e-raamatud www.ebooks.ee

1

Mina olen...

Ma ei vihka inimesi, aga kahjuks ei anna inimesed mulle põhjust neisse hästi suhtuda. Kõik arvavad, et süüdi olen mina ise, aga minu meelest on asi lihtsalt keskkonnas, kus ma elan. Varem polnud eriti vigagi: ema käis tööl ja isa oli bussijuht. Siis sattus isa Valgu–Nurtu teel avariasse. Libedal ja pehmel teeserval vajus buss kraavi ning juhuslik teekäija jäi selle alla. See oli keegi vanem naine, aga eks me kõik saame kunagi vanaks ja inimesest on kahju ikka. Mu hea südamega isa elas seda raskelt üle. Ta tuli töölt ära, kaotas kõige vastu huvi ja püüdis alkoholi olemist rõõmsamaks teha. Viimaks sai ta tööd autojuhina, aga jõi selle koha sõna otseses mõttes maha ning jäi ka lubadest ilma. Palju ei puudunud, et oleks ka kinni läinud. Purjus peaga muutub ta vahel agressiivseks ja ükskord kippus politseinikele kallale. Isa pandi raudu ja viidi Raplasse kongi. Siis tuli kohus ja isa pääses õnneks välja, aga jõi edasi. Ikka rohkem ja rohkem.

Ema on mul hüsteerik. Ta on juba mitu korda pidanud töökohta vahetama, sest kaotab kergesti ja tühistel põhjustel enesevalitsuse. Vahel, kui ta eriti vihane on, peksab ta mind vana pesumasinavoolikuga. Ühel suvel olin nii vorpe täis, et ei julgenud nädal aega nägu õue pista. Ei saa ju sedasi õhukese kleidi ja pluusiga kuhugi mina, kui käed sinikaid täis.

Tiit Sepa

Minu nimi on Alice. Ilus nimi. Ma oleksin sellega väga rahul, kui mu elu niisama ilus oleks. Tegelikult võiksin ka mina elu vabalt võtta ja lasta ringi poistega, nagu mõned mu klassiõed teevad, aga see ei huvita mind. Mul pole isegi arvutit. Isa mulle seda ei osta ja emal pole ka millegi eest osta, sest hakkas koos isaga jooma ja jäi samuti ilma tööta. Siiski on meil õmblusmasin ja harvadel selgetel päevadel teenib ta pisut õmblustööga, sest ta on väga hea õmbleja. Ega tellimusi eriti palju ole ja teinekord pole meil mitu nädalat raha ega süüa. Vahel harva õnnestub isal mõni juhuslik töötus leida, aga selle raha joo ta kiiresti koos emaga maha. Õnn on vähemalt see, et isa sai naabri-mehega kahasse talveks küttepuid teha, muidu oleksime külmas ka veel olnud. Elekter ja vesi on samuti makstud, aga söimata saan ikka, kui kogemata mõne tule põlema unustan. Telekat ei vaata ma üldse, sest polegi, mida vaadata. See töötab paar tundi ja siis kaob pilt eest kuni järgmise päevani. Külmkapp ka ei tööta, sest meil polegi midagi sinna panna.

Koolis kutsutakse mind pipravituks. Mis sellest. Olen siis olen, aga igasugustega jooma ja aelema ma ka ei lähe. Parem loen raamatuid. Mul on lakas oma salakoht, kus ma vaikselt istun ja raamatuid loen. Suvel on hea, isegi palav hakkab, aga sügisel läheb jahedaks. Istun seal pehmel madratsil, keeran endale teki ümber ja loen, kuni pimedaks läheb. Siis pean tuppa minema. Mul on ka vend, minust paar aastat noorem ja tema nimi on Enn. Ta on sünnist saati puudega, nii vaimult kui ka kehalt, tal pole näppe. Ise ta saab küll kuidagi süüa, kui on mida süüa. Sügisel korjasin talle aiast õunu, koorisin need ära, lõikasin tükkideks ja toppisin talle siis suhu. Enn sai kõhu täis ja jäi rahulikult magama. Tema väike tuba haiseb koledal kombel, sest ta pissib voodisse, ja ma tuulutan seda kogu aeg. Koolis Enn ei käi, peaks koduõppel olema. Ta taheti hooldekodusse panna, aga ema ei lubanud. Mina hakkasin ka hirmsasti nutma, nii jäetigi Enn koju. Ma olen ju temaga väiksest saadik koos olnud, olen teda aias kärutanud ja isegi üks kord kogemata käru kummul ajanud. Siis sain jälle voolikuga õpetust.

Õnnelille pisarad

Ma käin sageli metsas jalutamas. Võtan Ennu ka endaga kaasa, sest käia ta ikka suudab, kuigi on nõrk ning peab iga natukese aja tagant puhkama. Eks me siis istumeegi kahekesi. Enn suurt ei räägi, aga selle eest räägin mina temaga. Olen juba seitsmeteistaastane ja suudan nii enda kui ka tema eest hoolitseda. Ainult raha ei ole. Üks klassiõde irvitas mu üle ja ütles:

„Sa oled ilus ja kena neiu, Alice. Mine prostituudiks. Head litsid teenivad päris korralikult.“

Selle iiveldama paneva jutu peale oksendasin ma kodus tükk aega. Ema arvas, et ma olen rase, ja kukkus mind sõimama, aga mina ei taha ühtki meest näha. Ma olen päris sageli näinud, kuidas mu isa ja ema teiste külajoomaritega aelevad, ja see on nii jälk. Ma ei tea üldse, kas suudangi kunagi enda kõrval meest taluda. Naist samuti mitte, sest lesbilisi kalduvusi mul pole.

Tihtipeale räägin ma Ennuga. Pajatan talle lilledest ja puudest, nende tunnetest ja mõtetest, sest ma olen kindel, et nii puudel kui ka lilledel on need. Ma räägin talle ka lindudest ja loomadest, kes oma poegade eest hoolitsevad. Meilgi võiks armastav ja üksteisest hooliv pere olla, kui ainult ema-isa sedasi ei jookse ega tassiks igasugu lakkekrantse meie koju. Olen siis Ennu toas ja keeran ukse lukku. Sinna isa või ema meid otsima ei tule. Istun seal koos Ennuga ja ajame sosinal juttu. Mõnikord käib pidu hommikuni ja ma pean hommikul silmatäitki magamata kooli minema. Ükskord jäin tunni ajal tukkuma ja õpetaja äratas mu üles ning saatis klassist välja. Pärast naersid kõik mu üle ja narrisid mind.

Kevadel kaevasime aiamaad ja tegime peenraid, isegi isa tuli meile appi ja tõi pärast seemneid ka. Sügiseks saame ube, porgandeid, herneid ja sibulaid. Sibulad on head sousti sisse panna. Enn sööb seda ka hea meelega. Isa oli isegi nii tubli, et ostis meile talvekartuleid ja me viisime need keldrisse. Kelder on meil küll väike, aga üht-teist sinna ikka mahub. Sügisel sõin neid ube juba üksinda, sest Ennu enam polnud. Ühel päeval aitas ta mul peenraid rohida ja kukkus äkki vagude

Tiit Sepa

vahele pikali ega liigutanud enam. Ma olin nii ehmatanud, et hakkasin kiljuma. Üks naabritest kuulis mind ja tuli joostes vaatama, mis on juhtunud. Enn enam ei hinganud. Südamepuudulikkus, ütlesid arstid, aga mina arvan, et ta nälgis lihtsalt surnuks, sest söi nii vähe ja viimasel ajal oli ta sellest vähesestki suurema osa välja oksendanud.

See juhtus juulis, paar nädalat enne Ennu kuueteistkümnendat sünnipäeva. Kuigi vanuse poolest juba teismelise eas, oli ta käitumiselt ja mõistuselt koolieeliku tasemel. Teinekord mängis täheklotsidega ja püüdis neist sõnu kokku laduda. Oli ka hetki, kui ta endamisi, mulle põhjust seletamata nuttis. Vahel ta kallistas mind. Enn oli minust küll suurem, aga mulle oli ta alati väikevend.

Jälle tikub nutt peale ja ma mõtlen Ennu haual ära käia. Viin talle pojenge, mis meil aias õitsevad. Need on kohevad ja lõhnavad nii hästi. Küllap tunneb ka Enn nende lõhna seal, kus ta nüüd on.

Kaua istusin ma Ennu hauakääpa juures, nuttes ja talle mõeldes. Kuigi ta oli isemoodi, armastasin mina teda ikka. Ta oli vist ainuke, keda ma kogu südamest hoidsin ja kellest hoolisin. Ma ei suuda vist kellestki enam nii palju hoolida kui oma armsast vennast, rohmakas ja tahumatu, nagu ta oli. Puud mu ümber kõikusid ja tundus, nagu oleksid nad jaganud minu leina, ja ma tänasin neid mõttes. Need suured ja tugevad puud on siin surnuaias näinud küllaga valu ja mina olin lohutamatu. Viimaks jätsin mõttes vennaga jumalaga ja hakkasin surnuaia tagant kõrvalist teed mööda kodu poole minema, et vältida mõnd vastu tulevat tuttavat, kes võinuks mu nutust punaste ja paistes silmade kohta pärida. Poolel teel tabas mind ootamatu nõrkusehoog. Tahtsin meelega kõrvalisi teid mööda minna, et vähem inimesi mind näeks. Kukkusin ja maailm mu ümber vajus pimedusse. Olen väikest kasvu ja kerge ka nagu udusulg. Keegi oli mind märganud ja enda juurde koju viinud. Ärgates ei saanud ma arugi, kus ma olen, ja vaatasin suuril silmil kõrget valget lage oma pea kohal. Keegi rääkis midagi, kuid sõnade mõte

Õnnelille pisarad

minuni ei jõudnud. Olin kaetud õhukese tekiga ja ma märkasin üht vanemat meest ja naist toas.

Vahel on mul kuulumisega raskusi, aga siis läheb see mööda ja ma kuulen taas normaalselt. Koolis olen selle pärast isegi pahandada saanud, aga see ei mõjuta mu õppeedukust. Esimestel aastatel jäin mõned korrad isegi istuma, aga nüüd õpin ainult viitele ja neljadele. Kuulumisega algasid hädad siis, kui ema mulle voolikuga vastu vasa-kut kõrva löi. Jube valus oli ja ma arvasin, et suren, aga ma ei pelga surma. Kunagi tuleb see nagunii. Mu elu on raske, sest elan alalises hirmus keretäie ees, mis ema käest on kerge tulema. Isa on isegi mitu korda vahele tulnud, kui ema mind nüpeldab. Siis saab tema ka.

„Kuidas sa ennast tunnend?“ küsis naine. Nüüd jõudsid tema sõnad minuni.

„Hästi,“ sõnasin, kuigi heast enesetundest oli asi kaugel. Mu pea käis ringi ja jalad valutasi meeletult. Miks just jalad, ei saanud ma aru. Olin ju kukkudes pea ära lõõnud. Nüüd tuli see mulle tasapisi meelde. Ja pea oli katki ka. Pead pöörates nägin padjal vereplekke, aga pererahvas, kes mind üles korjas ei teinud sellest välja, vaid pühkis hoolikalt mu juukseid ja pead. Varsti tuli kiirabi, mulle tehti pähe neli õmblust, tõsteti autosse ja viidi minema. Autos tundsin taas suurt nõrkust ega saanud arugi, kuhu mind viidi. Ärkasin uuesti alles Rapla haiglas. Nüüd olin juba haiglariietes ja korralikult teki all. Mulle olid külge pandud voolikud ja minu kõrval istus arst.

„Mida sa sööd, et nii kõhn oled?“ küsis arst.

„Mida on, seda süön,“ pobisesin. Teadsin, et inimesi ei tohi usaldada, sest siis kasutavad nad seda kurjasti ära. Ma ei usaldanud ka arsti. Ka koolis umbusaldasid ma peaaegu kõiki, välja arvatud paar sõbrannat, kes polnud mind seni petnud. Õpetajatega pidi eriti ette vaatama. Kui mõni neist teinekord vihastas, siis sain igasuguseid

Tiit Sepa

mõnitusi kuulda. Lüüa nad ei tohtinud, aga sõnad tegid isegi hullemini haiget. Õpetajaid on ju ka igasuguseid.

„Seda, mida on,“ kordas arst ja vaatas mind teraselt. „Kas teid on pekstud?“

„Ei,“ valetasin.

Arst tõstis hellalt mu käe ja näitas mulle siniseid vorpe küünarvarrel.

„Miks sa valetad? Sind on löödud ja ma tahan teada millega,“ uuris noor mees edasi.

Ma vaikisin ja puhkesin nutma. Keerasin pea kõrvale ja surusin selle padja sisse.

„Hea küll,“ sõnas arst. „Puhka. Ma tulen sind õhtul jälle vaatama. Peame sulle põhjalikud uuringud tegema. Põhjuseta inimene kokku ei kuku. Sul võib epilepsia olla,“ arvas ta ja läks minema.

Hea ja rahulik oli sedasi üksinda olla. Kuulsin, kuidas koridoris käisid inimesed ja keegi seletas midagi. Tilguti tilkus ka ühtlaselt nagu liiva-kell ja seda vaadates jäin ma magama. Üldse tahan ma viimasel ajal väga palju magada. Ma ei tea miks, aga pärast venna surma on vist uni see, mis mul kõike unustada aitab. Lakas on mul isegi ase, kus saan ennast kerra tõmmata. Mu sõbranna Airi teab seda ja alati, kui ta mind otsima tuleb, siis vaatab ta kõigepealt kuuri.

„Alice!“ hüüab ta vaikselt ja ma ärkan.

„Ma olen siin,“ vastan talle ja Airi ronib redelist üles. Ta pressib ennast kola vahelt läbi ja ongi minu juures väikese akna all, kust äh-mast valgust sisse paistab. Arvasin, et seda kohta ei tea keegi, aga ühel päeval märkasin, et lakka olid vana vatitekk ja pehme padi siginenud, ilmselt oli isa mu peidupaiga avastanud. Ka oli seal küpsiseid ja limonaadi. Ma pole siiani aru saanud, miks oli isa sellise nõiaga nagu minu ema abiellunud? Kas see oli tööpoolest armastus või oli ema ta lihtsalt ära nõidunud, sest isal oli maja, aed ja korralik kuur koos saunaga, mida küll keegi polnud enam ammu kütnud.

Õnnelille pisarad

Airi ja mina lobiseme tavaliselt vaikselt minu salapaigas. Sügisel tõi Airi mulle suure kausitäie ploome, sest meil neid ei ole. Me söime, nii et paha hakkas. Ploomid olid nii head ja ma ei suutnud ennast tagasi hoida. Järgmisel päeval ei saanud ma kooli minna, sest öösel algasid hirmsad kõhuvalud ja ma jooksin ainult kemmergu vahet. Pärast olin nii nõrk, et ei jõudnud kättki tõsta. Olin Ennu voodis pikali ja oigas. Ma elangi nüüd seal, sest tema toas on mul tunne, nagu oleks vend endiselt minu juures. Kõik tema asjad on alles ja ma panin need ilusasti riulitele. Ennu tuba on majas kõige vaiksem, aga kui isa ja ema pidu panevad, kostab kära ka siia ära. Pesin Ennu voodi puhtaks ja magan siin. Ennul on hea ja pehme voodi. Ainult natukene haiseb veel, muidu on korras. Tõin ka oma asjad siia ja väikese laua, mille taga ma õpin. Ühel öhtul tundus mulle, nagu oleks siniste plaatidega üle löödud laest paistnud Ennu rahulik nägu. Nägin seda aina selgemini ja korraga oli mul nii hea olla. Ma ei kartnud üldse. Mitte raasugi. Me lihtsalt rääkisime ja Enn ütles mulle, et tal on nii hea olla seal, kus ta on, ja kutsus mind ka. Võib-olla lähengi. Midagi kindlat ma ei lubanud. Muidu jääb ta ootama. Eks ma siis tulen, kui...

Magasin sügavalt ja rahulikult. Mind ei seganud teiste haigete jutu-kõma ega sammud koridoris. Ärkasin alles öhtul ja tundsin ennast palju paremini. Õde oli tilgutis lahuseid vahetanud ja kotid olid jälle täis. Ikka silks ja solks. Sedasi vaikselt ja aegamisi. Taburetile oli valmis pandud tassike teega ja mõned võileivad. Ma ajasin ennast aegamisi istukile ja hakkasin sööma. Kõht oli kole tühi ja mulle tuli meelde, et olin viimati söönud eelmise päeva lõuna ajal, kui olin endale Türgi ube soolaga keetnud ja neid siis õlis praadinud. Toiduõlipudelit hoian ma oma ehk endises Ennu toas, sest muidu praeb ema sellega endale rasvaseid kartuleid ja mul pole jälle midagi. Ma olin toonud kuurist vana kahekohalise elektripliidi ja peitnud selle voodi alla. Kui süüa teen, siis